

TISZAI

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 A kiadóhivatalban átvéve.
 Egész évre 16 k.
 Negyedévre 4 ..
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 ..
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 ..
 Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
 napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
 ünnep utáni napok kivételével,
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
 A szerkesztőség kéziratok vissza-
 adására vagy megőrzésére nem
 vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a Had-
 hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 104. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1914 május 8.

A pénzügyi reformja.

Dr. Hoványi Géza, városunk országgyűlési képviselője, kiváló, szakszerű beszédet mondott a pénzügyi tárca költségvetése kapcsán a pénzügyi reformjáról.

Ez a kérdés mindenképpen aktuális. Az osztrák-magyar bank mélyen leszállította a kamatlábat s ettől megkönnyebbülést vártunk, ami nem következett be s így meg lehet állapítani, hogy a pénzügyi reform a hitelügyeket kielégíteni nem képesek. Másrészt előttünk történt a biharkeresztesi takarékpénztár összeomlása, mely egy egész vidéket döntött anyagi romlásba. Ezek a jelenségek aktuális teszik a pénzügyi reformját.

Meglehet állapítani, hogy az osztrák-magyar bank kamatláb leszállítása csak a közönség megnyugtatására volt jó, de megkönnyebbülést nem hozott. Hol van az a pénz, melyet meg lehet kapni? Nem tűnt fel az már a közönség előtt is, hogy aranyat nem lehet forgalomban látni? Hova szivárog az az aranyfolyam, mely ez előtt bőven ömlött? A nagy bankok halomra gyűjtik az aranyakat, úgy látszik, hogy egy nagy pénzügyi krizistól félnek, a mikor csak az arany fém értéke fog teljes biztosítékot nyújtani.

Az államnak ingerenciája van ezekre a bankokra. Nem lehetne e ezt az állami befolyást arra felhasználni, hogy ezek a nagy bankok kötelesek legyenek hitelt nyújtani a kisebb bankoknak, amelyek így képesek volnának fokozottabb mértékben kielégíteni a hitelügyeket.

Ami a pénzügyi reformok tulajdonképeni reformját illeti, e tekintetben a reformnak három feladata van. Első a részvények kibocsátásának szabályozása, második a betétek biztosítása, harmadik az állami ellenőrzés megalkotása.

Meg kell állapítani mindenekelőtt, hogy a pénzügyi reform csak teljesen befizetett részvényekkel kezdhesse meg működését és e részvénytöke magasságát legalább kétszáz ezer koronában kell megszabni. Ez lehetne ténnyé, hogy egyes pénzügyi reformok nevében csekély alaptőkével indulhassanak a kalózkodásnak s egymás után felburjánzanak a kétes jellemű pénzügyi reformok. A részvénytöke befizetése pedig garanciát nyújtana legalább az alaptőke erejéig.

A második anomália az, hogy pénzügyi reformok működnek csekély alaptőkével, de betéteket fogadnak el milliókig. Ezek az intézetek tehát hitelt vesznek igénybe a közönségtől, dacára, hogy ennek a hitelnek alig van reális alapja. Meg kell állapítani, hogy a pénzügyi reformok ne fogadhassanak el nagyobb összegű betéteket, sem betét sem folyószámla befizetés címen, mint alaptőkéjük háromszoros összegét.

Meg kell határozni továbbá azokat, az üzletágakat, melyekkel foglalkozhatnak a betéteket elfogadó pénzügyi reformok. Csak így lehet intézményesen meggátolni azt, hogy kétes vállalatokba ne fektethessék a közönség pénzét.

A reform legfontosabb része az állami revízió.

Nálunk latájnerek alapítottak pénzügyi reformokat sok jóakarattal, de kevés, vagy semmi hozzáértéssel, szakismeret nélkül. Egyes vidéki pénzügyi reformokban megalakultak intézetek, melyeknek egész intézőségében nincs senki, aki a könyvek vezetéséhez értene. Az állami revízornak lenne a kötelessége a könyvek helyes vezetéséről meggyőződni.

Azonban a revízornak nemcsak az lenne a kötelessége, hogy meggyőződjön arról, hogy a felügyelőbizottság tagjai aláírták-e a mérleget, hanem meg kell vizsgálni a mérleg helyességét és az egész ügykezelést. Sőt, feltétlenül szükséges, hogy ez az állami revízor részt vegyen a felügyelőbizottságban s ellenőrzés tárgyává tegye azt is, hogy az elhelyezett váltók, az intézeti követelések jók-e, az adókat nyújtanak-e elég fedezetet.

Egyes pénzügyi reformok óriási összegeket forgatnak, tehát a hozzájuk fűződő közérdek rendkívül nagy s így az államnak kötelessége ezt a közérdeket megvédelmezni.

A delegációk.

A magyar delegációban a hadügyi albizottság kezdte meg az előkészítő tárgyalások sorát. Az ülést délelőtt 10 órára hirdették, de a delegációs terem előtt huzódó folyosó már jóval előbb megtelt a hadügyminisztérium ragyogó egyenruhás képviselőivel és a delegáció tagjaival. Az ellenzéki delegátusok közül csak Hadik János gróf és Chorin Ferenc jelentek meg. Hadik gróf eleinte félrevonult, később azonban barátságos beszélgetést kezdett Kabos Ferencel. Tisza István gróf miniszterelnök Dániel Gábor báró társaságában valamivel tíz óra után érkezett.

Bizalmas értekeztetés.

A hadügyi albizottság ülését, a mely előtt a szűkebb elhelyezési albizottság Cziráky Antal gróf elnöklésével bizalmas értekezletet tartott, negyed tizenegy órakor nyitotta meg Tallián Béla báró elnök. Az ülésen a közös hadügyminisztérium részéről Krobotin lovag közös hadügyminiszter, fogarasi Tomászy József altábornagy osztályfőnök, Haus Antal tengerészeti parancsnok és a szakelődök, a magyar kormány részéről Tisza István miniszterelnök, Hazai Samu báró honvédelmi miniszter és Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter jelentek meg.

Tallián Béla báró elnök bejelentette, hogy a határozatokra adott miniszteri válaszok elbárája, Werner Gyula, megbetegedett; ennek folytán az ügynek elbárája Okolicsányi Lászlót kérte fel.

A napirend tárgyalásának megkezdése előtt Hadik János gróf kért szót:

— Az utolsó delegáció alkalmával felémelte tiltakozó szavát az ellen, hogy a delegáció plenumának tárgyalása alkalmából a képviselőházi ürség ki volt rendelve. A vizsnyok azóta nem változtak. Bármennyire meg van győződve arról, hogy tiltakozása eredménnyel nem fog járni, addig, míg ez a törvénytelen állapot fennáll, kötelességszerűen mindig tiltakozni fog az ellen, hogy ezen önkényes eljárással törvényes szabadságunkat, a delegáció tekintélyét mélyen sértsék.

Kérdi azután az albizottság elnökétől,

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
 lakberendezési vállalata
 Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashíd mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
 kívánatra díjtalanul szolgálunk.

van-e hivatalos tudomása arról, hogy a parlamenti őrség a bizottsági tárgyalások idején is ki van rendelve és ha igen, ki rendelte ki.

Az elnök bejelenti, hogy ezeket az intézkedéseket a Ház elnöke rendelte el. Miután az 1912. LXVII. törvénycikk 6. §-ában megállapított szolgálati ügyrend 4. pontja alapján s házszabályaink értelmében az őrség közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság tanácskozásainak céljaira szolgáló épület belsejében eljárni jogosult, nem látja szükségét bármiféle intézkedés megtételének.

Gróf Hadik János nem veszi tudomásul a választ és ennek alapján is konstatálja, hogy az elnök és — sajnos — úgy látja, az albizottság többsége is egészen törvénytelen álláspontra helyezkedik.

Az albizottság ezután áttért a hadügyi költségvetés tárgyalására.

Windisgrätz Lajos, herceg mondott nagyhatású beszédet. Szóvá tette a Gerő-ügyet és hangsúlyozta a polgárság és katonaság közti egyetértést, mert ez adja meg a hadsereg igazi erejét, ha együttérző hatalmas tömegek állanak mögötte.

Az általános vitát ezzel be is fejezték.

Az osztrák delegáció.

Az osztrák delegáció külügyi albizottsága tegnap délelőtt 10 órakor Fuchs báró elnöklésével ülést tartott, amelyen megjelentek Berechtold Lipót gróf közös külügyminiszter, Stürgh gróf osztrák miniszterelnök, Bilinski lovag közös pénzügyminiszter és Krobotin hadügyminiszter.

Kossuth Ferenc betegsége.

Kossuth Ferenc az elmúlt éjszakát rendkívül nyugtalanul töltötte. Egész éjszaka nagy fájdalmai voltak és perere sem hunyta le a szemét úgy, hogy a környezete sem pihent. Reggel felé a beteg fájdalma némiképpen csökkent, de nagyon kevéssé és ekkor kis tejet is ivott.

Reggel fél kilenc órakor a beteget megvizsgálta Müller Kálmán báró, tíz órakor pedig megjelent Ángyán Béla tanár is, akivel Müller tanár konziliumot tartott. A beteg állapotát igen súlyosnak találták.

Délelőtt 11 órakor megjelent Kossuth Ferenc lakásán Darányi Ignác, akit azonban nem bocsátottak be Kossuth Ferenc betegágyához.

Tegnap délelőtt háromnegyed 12 órakor Kossuth Ferenc állapotáról a következő orvosi jelentést adták ki:

Ángyán Béla dr és Müller Kálmán báró dr egyetemi professzorok ma délelőtt 11 órakor megvizsgálták a beteget és a konzilium eredményeképp megállapították, hogy a beteg állapota változatlanul súlyos. A bal tüdőben a pangás jelei mutatkoznak. Hőmérséklete 37,6, érverése 78, táplálékfelvétel mesterséges uton is minimális.

A délelőtti folyamán részint telefonon, részint személyesen a következők érdeklődtek Kossuth Ferenc állapota iránt: Tiszta István miniszterelnök, Sándor János belügyminiszter, Hazai Samu báró honvédelmi miniszter, Andrássy Gyula gróf, Vigyázó Ferenc, Darányi Ignác, Chorin Ferenc és még sokan.

Gr. Széchenyi Miklós püspök bérmautja a Szilágyságban.

Megemlékeztünk már gróf Széchenyi püspök bérmautjának első napjáról. A bérmaut többi napjainak eseményeiről a következő tudósítást kaptuk:

Május 3-ikán indult el a főpásztor Krasznáról harangzugás között Szilágysomlyóra a bérmálás szentségének feladására. Az érkező egyházfőt a paróchia előtt emelt diadal kapunál Donogány János, a város polgármestere fogadta.

A püspök a templomban kiosztotta a bérmálás szentségét, utána a délelőtti folyamán tisztelegő küldöttségeket fogadott. A paróchián rendezett diszebed után átrándult Selymesilovára, hol a most épített plébániai épületet vizsgálta felül. Este felé visszatért Krasznára.

Május 4-ikén 776 bérmálkozónak adta fel a bérmálás szentségét Magyarpatakon a főpásztor. Az igen nehéz utat felerészben automobilon s felerészben kocsin tette meg.

A bérmálásnak volt egy kis epizódja is. Egy tót leányka, az ugynevezett „bérmálási cédulát“ otthon felejtette s megjött, hogy így ennek hiányában nem fog részesülni a szentségben. Mintegy 8 kilométerre fekvő otthonába lélekszakadva futott érte s a 16 kilométer befutása után visszaérkezett Magyarpatakra, de amikor megérkezett, a főpásztor a paróchiára visszavonult már, amikor jelentették, hogy van egy bérmálkozó. Ujra magára öltötte ornátusát s külön megbérmálta a feledékeny tót leánykát. A plébánián megebédelt s estére ismét visszatért otthonába Krasznára.

Május 5-ikén Zilahon bérmált s délután a szilagy göresöni paróchiát vizsgálta meg. Este Krasznára visszatért s ott a főpásztor kívánságára néhányan a krasznaiak közül hivatalosak voltak vacsorára.

Május 6-ikán Zsibón bérmált, hol gr. Beldi Kálmán vendége volt. Estére visszatért Krasznára.

Este a község még egyszer kiakarta fejezni háláját s tiszteletét s fáklyásmenettel, szerenáddal lepte meg illusztris vendégét. Közel 1500 ember gyűlt össze a Piac-téren levő plébánia elé. Az ablakban megjelent főpásztortól Csanády Béla következő szavakban bucsuzott el a község nevében:

Kegyelmes Urunk! Bucsuzni jöttünk. Tudjuk, hogy Nagyméltóságod nem barátja a hosszú beszédeknek, a konvencionális frázisoknak, de mi nem is frázisokkal óhajunk bucsuzni, hanem mindnyájunk igaz, osztatlan hódolatát s ha szabad magam így kifejezni szeretetét kívánjuk tolmácsolni.

Kegyelmes Urunk! Nagy volt a mi örömünk, hogy — habár rövid időre is — vármegyénkben tartózkodása alatt Krasznát tette meg székhelyévé, mert Excellenciát megismerhettük és még évek múlva is hála-lásan emlékezhetünk meg egy-egy nyájas

szaváról, egy-egy szeretetteljes pillantásáról.

Bocsássa meg, ha nem fejthettünk ki oly diszt, ami a főpásztort a legkegyelmesebb Urunk valóságos belső titkos tanácsosát megilleti, ha azonban községünk lakói fényt és pompát kifejtteni nem is tudtak, pótolta azt az igaz és osztatlan szeretet, ami Excellenciád magas személyét körül rajongta.

Kérjük tehát, ha községünk neve eszébe jut, emlékezzen vissza, hogy itt a hívek szeretik a főpásztort s hódolnak neki. Ha pedig vármegyénket újból megtiszteli, kegyeskedjék Krasznát újból székhelyévé tenni, hol a község kicsinye és nagyja örömmel várja a főpásztort. Az Isten éltesse Excellenciádat sok számos évig!

Gróf Széchenyi püspök renakivül szíves szavakkal köszönte meg az ovációt. Uraim, ugymond, a meleg szeretet, amivel engem itt tartózkodásom alatt körülvettek, eltörölhetetlenül szép képet hagy lelkemben. A fogadtatás s a bucsuzás melegsége pótolta azt a pompának s fénynek a szónok által említett esetleges hiányát. Ugy éreztem magamat minden este, amikor a bérmálásokat befejeztem, mintha az én otthonomba tértem volna haza. Nagyon köszönöm, hogy ilyen melegen köszöntek el tőlem. Krasznát s annak lakóit nem felejttem el.

Ezután a főpásztor kijött a fényesen kivilágított utcára s a nagy tömegben egyeseket megszólításával tüntetett ki. Este 10 óráig cigányzene s tárogató szólt az utcán, ahol a polgárok közé elvegyülve sétált a püspök is kíséretével.

Majd a paróchiára visszavonult, hol a község főjegyzőjének Csanády Bélának 200 koronát adott át, hogy ossza ki a község szegényei között valláskülönbség nélkül s ugyancsak itt fejezte ki elismerését Rákossy Ferenc plébánosnak a paróchián s a templomban látott rend felett, ki most igazán megérdemelt jutalmát vette ezzel a püspöki fogadtatás körül kifejtett munkásságának. Megelégedését fejezte ki a kántor-tanítónak az iskolájában látott példás rend felett is.

Május 7-ikén Szilagyesehbe ment bérmálni a főpásztor s délután 3 órakor Krasznán keresztül elhagyta a vármegyét.

A diadalkapun két felírás volt: „Isten hozott“ egyik oldalon, a másikon: „Aldás utaidra.“ Egész Szilágymegye szívéből fakadt ez a bucsuzó a főpap számára, aki rövid néhány napi ott tartózkodását feledhetlen emlékké tette a szilágyságiak szívében.

Széchenyi püspök tegnap hazaérkezett Nagyváradra.

Képviselő választások.

Kassa, május 7.

Vargha Gyula államtitkárt 1653, az ellenzéki Szalay László 950 szavazatával szemben képviselővé választották.

Nagykikinda, május 7.

Tabakovics Miklós munkapárti jelöltet 444 szótöbbséggel képviselővé választották.

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály“ Gőzmosógyár

FEST

TISZTÍT

MOS

A LEGSZEBBEN.

Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve.

FONTOS! Nagyvárad: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

A város közigazgatása áprilisban.

A hegyi iskolák terve.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap, esütörtökön tartotta rendes havi ülését.

A rendes folyóügyeket tárgyalták le, esupán a hegyi iskolák ügye érdemel komolyabb figyelmet. A három iskola tervét mutatták be, amelyeket a közigazg. bizottság elfogadott s felterjeszti a kultuszminiszterhez. Ezzel ismét előbbre jutott ez a rég megoldásra váró kérdés egy lépéssel.

Az ülés lefolyásáról a következőket adjuk:

Hlatky Endre főispán elnöklete alatt Rimler Károly polgármester, Varró Domokos kir. műszaki tanácsos, Németh István kir. pénzügyigazgató, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, Baróthy Ákos kir. ügyész, dr. Thury László v. főügyész, dr. Mayer László v. főorvos, Molnár Imre közgazd. előadó, Keller György főállatorvos, Rádl Ödön, Miskolczy Barna, dr. Mihály Lajos, dr. Adorján Armin, Sulyok István, dr. Medvigy Gábor, Hering Sándor aljegyző.

Első sorban a polgármester jelentését olvasták fel április hónapról. Az érdekesebb adatok a következők:

A közegészségügyi állapot ápril hónapban kedvező volt. A születések száma 44-el multa felül a halálozások számát. Fertőző betegségek közül előfordult: kanyaró 18 esetben 1 halálozással; vörheny 4 esetben, halálozás nélkül; ronsoló toroklob 11 esetben 2 halálozással; hasi hagymáz 3 esetben; hökhurut 2 esetben. A járványkórházban ápolatott 21 beteg. A gyermekkórházban ápolatott 99 fekvő és 184 bejáró beteg.

Született 102 fiú, 102 leány, összesen 204 gyermek.

Uralkodó kór volt a légző szervek bántalmi. Öt éven aluli gyermek ötvenkettő halt el.

A közbiztonsági állapot normális volt. Lopás 112, csalás 11, sikkasztás 22, jogtalan elsajátítás 8, hamis pénz kiadás 6, súlyos testi sértés 14, könnyű testi sértés 19, párbajvétség 1 fordult elő. Letartóztatva volt 17 egén.

Kiadtak áprilisban 26 külföldi utlevelet, ebből kivándorlásra 8 darabot.

Ápril hónapban kinestári adóban befolyt 51846 K 58 f., községi adóban 35905 K 85 fill.

Az I. foku iparhatóság ápril hónapban kiadott 54 új iparigazolványt; megszűnt 17 iparüzlet.

A jelentést tudomásul vették.

*

A kir. pénzügyigazgató jelentést tett az adók befizetéséről. Ez év ápril hónapjában 22,000 koronával kevesebb egyenes állami adó folyt be, mint a múlt év ápril hónapjában.

A kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy a nagyvárad kir. katolikus tanítóképző képesítő vizsgálatához vizsgáló biztosul dr. Róth Nándor pápai praelátust küldte ki.

Az ülés végén bemutatta a kir. tanfelügyelő a városi mérnöki hivatal által elkészített terveit a nagyvárad hegyen építendő állami iskoláknak. Kapcsolatosan bejelentette, hogy a kultuszminiszter a hegyen létesítendő iskolák ellátására 3 tanerőt engedélyezett.

A közigazgatási bizottság a terveket helyeseknek találta, elfogadta. Felküldik jóváhagyás céljából a miniszterhez.

Apróbb utadó, kórházi ápolásdíj, stb. ügyek elintézése után az ülés véget ért.

A hadsereg reformja

A Reichspost, amely tudvalevőleg a trónörökös lapja, cikket közöl, amelyet állítólag német katonai körökből kapott s amelyet azért nem adtak ki német lapban, mert attól féltek, hogy Ausztriában rossz néven vennék a közlést. Ez a cikk, amelynek célzata nagyon is átlátszó, az osztrák-magyar hadsereggel foglalkozik és azt mondja, hogy a gyalogság állapota valósággal sajnálatra méltó. Annyira jutottunk, — mondja a cikk, — hogy az egyes századokban száznál kevesebb ember van, míg Németországban és Franciaországban több mint százhatvan s Oroszországban több mint százhetven ember van egy században. Épp így áll a dolog az altisztekkel is. Négyezeröttszáz altisztnak kellene lenni, de csak ezeröttszáz van. Szégyenletesen mutatkozik azonkívül a tisztihány, ami a nyomoruságos fizetésekkel függ össze. Ezért iparkodnak most a fizetések fölemelésén s ezentul a másodosztályu kapitányok 3600, az első osztályu kapitányok 4200 korona fizetést kapnának. Nem lehet kívánni, hogy a szövetségesek egyedül viseljék a súlyos fegyverkezést, ami a közös védekezés érdekében történik.

Rumpf a nyaktiló alatt.

Tegnap érkeztek haza Budapestre az augsburgi esküdtszéki tárgyalás tanui, a kiknek vallomásai Rumpfot, a kis Sshwarz Gizzella gyilkosát vépadra juttatják. A tanuk között volt dr. Bartha Endre budapesti rendőrkapitány is.

Bartha kapitány az augsburgi tárgyalásról a következő érdekesítő részleteket beszéli:

— Az augsburgi főtárgyalás teljesen meggyőzött arról, hogy Rumpf Nepomuk János az újabb idők legveszedelmesebb gonosztevője. Erről a főtárgyalás minden résztvevője annyira meg volt győződve, hogy akadtak többen, akik Rumpfban sejtik azt a szörnyeteget is, a ki husz évvel ezelőtt mint hasfelmetsző Jack, London asszonyait és leányait tartotta rettegésben. Ezt a véleményt arra alapítják, hogy abban az időben Rumpf Amerikából visszatérve, Londonban tartózkodott.

Bámulatos nyugalommal élte végig a hat napos főtárgyalást. Mindenkit meglepett biztos fellépésével. Minden terhelő körülmény, minden súlyosabb tanuvallomás után felállott és félóráig, háromnegyedig cáfolt, védekezett.

Ezzel a hidegvérrel is elárulta, hogy megrögzött, nagy gonosztevő. Ügyvédjének zseniális védőbeszéde után előlépett és egy óra hosszáig beszélt. Mindenkit meglepett az a készültség, amellyel védte magát. Valóságos jogászi rezümét terjesztett elő a tárgyalás anyagából, természetesen a maga javára. Minden igyekezete hiábavaló volt. Az esküdtek bünösnek és beszámithatónak ítélték. Itt meg kell cáfolnom a budapesti napilapoknak egy téves híradását. Azt írták, hogy az orvosszakértők beszámithatatlannak minősítették a bünöst. Ellenkezőleg. Mind a négy szakértő teljes beszámithatóságot, épelméjűséget állapított meg.

Rumpfnek egyetlen reménye a kegyelem lehet. Ez azonban az újabb bajor judikatura iránya szerint kizártnak látszik.

Zárják be a pálinkás boltokat.

A városatyák akciója.

A nagyvárad törvényhatósági bizottság több tagja olyan akciót indított egy a törvényhatósághoz benyújtott indítványával, amely mindenütt csak a legteljesebb elismerést vonhatja maga után. Akciót indított a korezmák, italmérések vasárnapi bezárása mellett, olyan imponáló formában, hogy ha ehhez, amint azt teljesen bizonyosra is vehetjük, az összes törvényhatóságok csatlakoznak, akkor végre az egész ország komoly sürgető szavára a kormány is megteszi a legszigorubb intézkedést és a munkaszünet napjain elzárja a munkásnépet a testet-lelket pusztító alkoholtól.

Hisszük, hogy a bizottsági tagok beadványának, amelyet itt teljes egészében közlünk, meglesz a méltó eredménye.

Az indítvány szövege a következő:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Közismert az égetett szesznek, a pálinkának romboló hatása, mely évről-évre szedi áldozatait. A nehéz munkával megterhesített munkabérek egy jelentékeny részét az alkoholizmus szenvedélyének hódoló munkás ember italra fordítja, mely pedig az illetőket szellemileg degeneráltakká, sőt idővel munkaképtelenné teszi. Így történik meg, hogy az illetők nem csak munkaképességüket és egészségüket teszik tönkre, de családjukat is inségbe taszítják.

Épen azért indokolt az, hogy a pálinkához való hozzáférhetést nehezítsük meg, mert megfelelő intézkedés mindenestre hozzájárul ahhoz, hogy a pálinka élvezés száma a jövőben esökkenjék.

A vasárnapi munkaszünet.

Aktuálitássá teszi a kérdést az, hogy nemrégiben került nyilvánosságra az ipari munkának vasárnapi és ünnepnap szüneteltetéséről szóló törvényjavaslat tervezete. Már e tervezet szerzőjét hasonló intenciók vezethették, mert e tervezet 14. §-a tényleg tartalmaz oly intézkedéseket, mely az alkohol fogyasztásának esökkenését célozza.

E törvényjavaslat 14. §-a ugyanis a következőket mondja: Azok az italméresi üzletek, melyekben az engedély szerint kizárólag égetett szesz italokat szabad kimérni, munkaszüneti napokon csak reggel 6 órától délelőtt 10 óráig tarthatók nyitva.

Amennyiben az italmérőnek égetett szesz ital kimérésén kívül bor, sör, vagy más, nem égetett szesz ital kimérésére is van engedélye, üzletét munkaszüneti napokon az egy bekezdésben említett idő eltelté után is nyitva tarthatja ugyan, de délelőtt 10 óra után égetett szesz italokat üzletében kimérni vagy árusítani nem szabad.

Szigorubb intézkedést!

Ez az intézkedés azonban nem elégséges. A fenti cél érdekében kívánatosnak, sőt szükségesnek találnánk, hogy a törvényjavaslat 14. §-a akként módosuljon, hogy az összes égetett szesz kimérésére jogosult üzletek nemcsak vasárnap reggel 10 órától hétfő reggel 6 óráig, hanem szombat este 6 órától hétfő reggelig, illetőleg a munkaszünetes napot megelőző este 6 órától az azt követő nap reggeli 6 órájáig kivétel nélkül zárva tartassanak és égetett szesznek kis mértékben, személyenként legfeljebb egy pohárkával való kiszolgáltatása ezen időn belül kizárólag vendéglői jelleggel és italméresi joggal bíró üzleteknek engedtesék meg.

Megtorló szabályokat!

A szükségesnek tartott ezen intézkedés végrehajtásának biztosítására ekerülhetler-

nek véljük továbbá megfelelő megtorló szabályok alkotását is, olyképp, hogy a tilalom egyszerű megszegése pénzbüntetéssel, ismételt megszegése pedig ezenkívül az italmérés engedély elvonásával sújtassék.

Ha a hozandó új törvény ily módon intézkednék, így akkor teljes rendszabály melletti küzdelem igen sokat nyerne erőben és jelentőségben, mert hiszen épen vasárnapi napon őlt óriási mérvet a pálinkafogyasztás és ennek hatása alatt történik a legtöbb bűncselekmény.

Kérjük a tekintetes Törvényhatósági Bizottságot, hogy a javaslat ily értelmű módosítása iránt, illetve a javaslatba ily nemű intézkedések felvétele iránt, a magyar kormányhoz, illetve kereskedelmi miniszterhez, illetve országgyűlés mind két házához felírni s Magyarország törvényhatóságait hasonló állásfoglalása céljából átíratilag megkeresni méltóztassék.

Teljes tisztelettel:

Dr Adorján Ármin	Lőwinger József
Dr Adorján Emil	Dr Mayer László
Dr Agoston Péter	Dr Medvigy Gábor
Dr Baróthy Pál	Dr Mihelfy Lajos
Dr Bárados Imre	Dr Miskolezy Barna
Dr Blayer Endre	Dr Molnár Imre
Grósz Sándor	Dr Olasz Béla
Dr György Ernő	Pásztor Ede
Hann Lajos	Dr Perczel Adolf
Hegedüs Nándor	Dr Popper Ákos
Incze Lipót	Sas Ede
Sulyok István	Dr Tóth Ferenc
Dr Váradi Odón	Dr Vass Izsó

Dr Weimann Jenő.

Görög katolikus theologusok internátusa.

Még friss emlékezetünkben él az a differencia, ami annak idején a helybeli latin és görög szertartású katolikus theologusok között merült fel. Ezóta aztán a görög katolikus theologusok különválva kapják a disziplináris kérdést.

A görög katolikus theologusok a helybeli gör. katolikus finevelőintézetben vannak azóta elhelyezve; onnan járnak be előadásokra a latin szertartású theológiára. Rectoruk dr Stan Flórián kanonok, spirituálisuk Vida Lajos lett. Idő multával az egyöntetű nevelést a hely szűke miatt nem lehetett gyümölcsösen folytatni. Az intézet kiesinek bizonyult a theologusok és középiskolai tanulók befogadására. Különben is az egyre szaporodó theologusokat az intézet nem volt képes befogadni.

Az intézet előljárósága előterjesztést tett dr Radu Demeter gör. kath. megyéspüspöknek, aki meggyőződésén, hogy ily viszonyok között a kívánt eredmény el nem érhető, tervbe vette egy új theológiai internátus felállítását. A Tiszántul értesülése szerint az új theológiának szükséges terület a Tisza Kálmán-téri finevelőintézet nagykiterjedésű kerthelyiségéből lesz kiszakítva. A hely megválasztása helyes, mert igazán parlag volt a kertnek Sztaroveszky-utca felőli része, ahol csak ribizke és pöszmóte bokrok kukoskáltak a terpeszkedő paradicsom ültetvények közül a bárányfelhős égre.

Az új épület Nagyvárad város szépségét is hivatva lesz emelni.

Eddigi terv szerint az alapkövetéssel június 1-én lenne ünnepélyes keretek között.

A bűvös rosta.

*

Titi Bálint és neje a világ legegyszerűbb emberei, akiknek talán még akkor sem kerül az újságba a nevük, amikor meghalnak. Hogy most mégis írunk róluk, elgondolhatják önök, hogy mekkora nagy lehet az a valami, amit ők követtek el.

Hogy azonban beállítsuk Titi Báliatot és b. nejét a reális életbe, hát eláruljuk, hogy a járásbírószágon vagyunk, annak is a büntető oldalán.

Itt találtunk rá Titiékre, ami az ő szerencsétlenségük, mert a büntetőbírószágra nem ebédelni megy az ember. Kettős baj, ha tárgyaláson van a sajtó is. Már pedig hol nincs ott a sajtó? (Bár tudok több helyet, ahol nincs ott a sajtó, de ez elfogadott vélelem, hát mi ott is ott vagyunk, ahol nem is vagyunk ott).

De ne térjünk el a tárgytól, mert megharagszik a tekintetes járásbírószágon. A nyilvános tárgyalásról szóló hiv. szellemben való közlés (L. sajtótörvény 1914: XIV. törvények 44. §.) a következő:

Titi Bálint egy szép napon arra ébredt, hogy üres a kamarája. A téli maradék sódarok, piros szalonna rudak, kecses befőttek s más drága dolgoknak lába kelt.

Titi Bálint és neje megdöbbenek a hallatlan vakmerőséggel látára. Ilyen nem történt még velük. Szegény embertől lopni nagy lelketlenség.

Tanakodtak, hogy mit csináljanak. Tegyenek feljelentést a rendőrségen, vagy hallgassák agyon a dolgot.

Nincs tisztázva, hogy kinek támadt a végzetes ötlete, amely aztán a bíróság elé rántotta őket. Valószínű, hogy az asszonynak. Eredeti bűne, hogy a férfit bajt zudítson.

— Van nekem egy rostám, majd megmondja az, hogy ki a tolvaj!

A rendőrséget egy rostával pótolták. Mit szól ehhez Gerő Ármin főkapitány ur? — De ne haragsuk meg a rendőrséget. Ugy is ők nevetnek utoljára, mert a rosta nem az igazi tolvajt vetette ki.

Tudniillik itt fordult meg a dolog. Van valami babona, amely azt tartja, hogy a felfüggesztett rosta megmozdul, ha kiejtik annak a nevét, akit gyanúsítanak. A rostába kenyeret, sőt tesznek, beleütnek oldalába egy ollót és az olló füle az illető kisujján függ.

Nem valami titokzatos mesterség az egész, mert az ember észrevétlenül megmozdíthatja a kis ujját és így a rosta akkor fordul, amikor éppen akarom.

Titiék sorra vették azokat az embereket, akiket gyanúsítottak. A bűvös rosta egyszer csak megmozdult Csordás Sándor neve kiejtésénél.

— Ő a tolvaj! mondották Titiék és feljelentették Csordást lopás miatt, sőt tanuk előtt egész meggyőződéssel hangoztatták ezt mert őt vetette ki a bűvös rosta.

A bíróság azonban felmentette Csordást a vád alól. Erre aztán Csordás fordult Titiék ellen és feljelentette őket rágalmasz miatt.

Igy kerültek bajba Titiék, akik rendületlen hitelt vallották a bíróság előtt, hogy ők igen is tudják, hogy Csordás volt a tolvaj, mert a rosta ezt mondta.

A bíróság kíváncsi volt a babonára. Titiéknek be kellett mutatni ezt és a szomorú mozira százával fordultak a tárgyaló terembe urak, urfiak és válogatott parasztlányok.

Mert ugye szomorú dolog, hogy a huszadik században rendőrség helyett lyukas rostához fordulnak az emberek. Az emberekre nézve is szomorú, meg a rendőrségre is.

Beszerezik az öreg Tikász bundáját.

A tárgyalás ötödik napja.

A Tikász-pör mind nagyobb és nagyobb érdeklődés mellett folyik tovább. A tárgyaló terem zsufolásig telve közönséggel, a folyosón pedig a beidézett tanúk serege. Szentmártoni emberek, akik esőben beszélgetnek a pörről, az öreg Tikászról és a Tikász-fiukról. Kíváncsian latolgatják, mi lesz a pör vége. Ott van Tikász Sándorné is, a vádlottnak a felesége, megtört asszony, aki szomorú reménységgel várja már a pör kiemetelét.

Szóllóssy Gyula törvényszéki bíró, elnök 8 óra után nyitotta meg a tárgyalást.

Az első tanu Sándor István, tőle szerezte ezelőtt négy évvel a fegyvert Tikász Sándor. Elmondotta, hogy ő adta el a fegyvert Tikásznak.

Molnár Imre kihallgatása következett most. Tudvalevőleg Molnár Imre volt az, aki észrevette a gyilkosságot, és sietett felköltöni Tikászékat. Ő adta hírül a dolgot a családnak. Előadása megegyezik azzal, amit a vádlottak vallottak.

— Hogy vette észre a gyilkosságot?

— Weisz koresmárosnál voltam a fiammal, a szódavizgyárban. A koresmán mentünk keresztül, ott volt az öreg Tikász, akit köszöntöttünk. Újságot olvasott az öreg, nem ivott semmit. 7 óra után lövést hallottam. Beszaladt hozzánk Weiszné és mondta, hogy úgy látszik, a közelben agyonlőttek valakit. Nemsokára kimentek, s látták, hogy nem messze a koresmától ott fekszik holtan az öreg Tikász. Ezután én Tikászékhöz szaladtam, hírül vinni a gyilkosságot.

Tóth Mihályt és Winkler Jánost hallgatta ki még a bíróság.

A védelem ezután indítványozta, hogy szerezzék be a meggyilkolt bundáját, amit a gyilkosság alkalmával viselt. Azt akarják ezzel bizonyítani, hogy sokkal több sérét érte az öreget, mint amennyi elfér a Tikászék fegyverének töltényében.

Az ügyész az indítványt nem ellenezte, s a bíróság el is rendelte a szűr azonnali beszerzését. Most csak az a kérdés, megkerül-e a szűr, mert a temetés után elajándékozták.

A király rosszabbul van.

Bécsből jelentik: A Neues Wiener Tagblatt a király állapotáról a következőket jelenti Schönbrunnból: Ófelsége az éjszakát nem töltötte oly jól, mint az előzőket és mint azt tegnapi kedvező egészségi állapota után várni lehetett volna. A király amint Kerzl dr és Prtner dr eltávoztak, hálószobájába ment és lefeküdt. Körülbelül egy óráig zavartalanul aludt, akkor azonban felébredt a köhögés, amely többször megismétlődött hajnali négy óráig, amikor a király szokott módon felkelt. Az éjjeli nyugalom tehát nem volt zavartalan, ám azért a király nem maradt tovább ágyában és a szokott időben távoztán hálószobájából, megreggelizett. Kerzl dr., aki korán reggel ismét megjelent az uralkodónál, megállapította, hogy a megzavart éjjeli nyugalom egyáltalán nem volt káros hatással és hogy a királyon semmi fáradtság vagy lehangoltság nem mutatkozott. A király közérzése is jó. Ófelsége

napi munkaprogrammja elintézéséhez fogott és fogadta az udvari méltóságok jelentését, mint rendesen, más kihallgatásokat azonban nem ad és másokat nem fogad. A villásreggelit kitűnő étvágygal fogyasztotta el az uralkodó.

..HIREK..

Tájékoztató.

Május 10. Szent László ünnepével kapcsolatban a Katholikus Kör új palotájának megnyitása. 9-kor szent mise, fél 12-kor ünnepély a Katholikus Körben, este 9-kor tánmulatság.

* A vármegye szavazókörei.

Biharvármegye törvényhatósága holnap szombaton, rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés főtárgya lesz a vármegye szavazókörei megállapítása. — A rendkívüli közgyűlés tárgysorozatával ma foglalkozik az állandó választmány. A mai ülés után nyilvánosságra jut az új beosztás, mely mindenestre változás nélkül megy keresztül a közgyűlésen.

* **Magyar nemesség.** Király Ö Felsege *Martonyi* Márton magyar királyi udvari tanácsos, nyugalmazott iparoktatási főigazgató, országgyűlési képviselőnek, valamint törvényes utódainak, régi magyar nemességük épségben tartása mellett a „Krasznarécei” előnevet adományozta.

* **Esküvő.** Fényes esküvő folyt le tegnap délelőtt fél 12 órakor a Szent József-intézet kápolnájában. Dr *Pofók* György honvédhuzár állatorvos esküdt örök hűséget bájos arájának, *Czimerer* Vilmának. Az esketést a menyasszony nagybátyja *Mayer* Antal tb. kanonok, Szent József-intézeti alkormányzó végezte. A fiatal pár esketési mise után kötötte meg a házasság szent frigyét, mely után *Mayer* Antal tb. kanonok magasroptú, nagy szeretettől áthatott beszédet intézett az új párhoz. A házasságkötésnél násznagyok voltak: *Csécsi Nagy* Imre honvédhuzár alezredes és *Csipkés* Sándor pénzügyi titkár, a menyasszony unokatestvére. Az esküvőn megjelent a honvédhuzárok tisztikara is. Esküvő után nászlakoma volt a Szent József-intézetben, hol számos pohárköszöntő hangzott el az új párra.

* **Az ügyvédek rendkívüli gyűlése.** Az Országos Ügyvédszövetség nagyváradi osztályának tagjait felkérem, hogy folyó évi május hó 10-én délelőtt 10 órakor az ügyvédi kamara nagytermében tartandó rendkívüli osztályülésen megjelenni szíveskedjenek. Az ülés tárgya: A kollektív szerződés ügyében kiküldött bizottság előterjesztése és e felett való határozat hozatal. Nagyvárad, 1914. évi május hó 7 én. Dr *Adorján* Emil, elnök.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután *Papp* Ábrahám derék polgár temetése. A temetésen a gyászbarorult nagyszámu családtagokon kívül jelen voltak az elhunyt számos tisztelői és barátai. A gyászszertartást *Gentz* János gör. kath. esperes végezte segédlettel. A koporsót elborították a szebbnél-szebb koszorúk. A diszes temetést *Veiszlovits* Adolf és fia első temetkezési vállalata rendezte.

* **A magántisztviselők köszönete.** Győr város átirata kapcsán nem rég foglalkozott Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a magántisztviselők helyzetével s elfogadta annak javítására a győriek álláspontját. A nagyváradi magántisztviselők egyesületének elnöksége Nagyvárad város pártolásaért köszönetet mond s ezt a következő átiratban hozza *Rimler* Károly polgármester tudomására:

Nagyságos Polgármester ur! Tisztelettel van szerencsénk bejelenteni Nagyságodnak, hogy a nagyváradi Magántisztviselők Egyesületének választmánya április hó 8-án tartott ülésében tárgyalván *Rácz* Jakab elnök és *Schertz* Károly alelnök együttes indítványa alapján azt a módot, melyen Nagyvárad város tekintetes tanácsa a magántisztviselők érdekeit szolgáló győri átiratot a közgyűlés elé terjesztette, egyhangulag hozta meg azon határozatát, hogy Nagyvárad város tanácsának azért a lelkes, mély szociális érzékre valló előterjesztéséért, melylyel a győri átiratot a közgyűlés figyelmébe ajánlotta, azért a jóleső szíves érdeklődésért és együttérzésért, mely az előterjesztés meglehetősen hangjában legnagyobb örömeinkre oly közvetlen jóindulattal jutott érvényre, az egyesület választmánya hálás köszönet mond az érdemes Tanács minden tagjának s ez alkalomból is kifejezi irántuk érzett igaz nagyrabecsülését és mély tiszteletét. A választmány megbízásából: *Rácz* Jakab, elnök. *Sebestyén* Dezső, ügyvezető.

* **A mezőtelegi főszolgabírói eljárás.** A belügyminiszteriumban némi kétség történt a mezőtelegi főszolgabírói létesítése dolgában. Eredetileg úgy volt tervezve, hogy már április közepére leküldik az ügyet, azonban a költségvetést ekkorra még nem tárgyalták le és így csak most került elintézés alá a dolog. Most már azonban csak napokról van szó és végleg elintézését nyer az új eljárás ügye. Tegnap ebben a dologban leirat is érkezett az alispáni hivatalhoz, amelyben az eddigi adatok kiegészítését kéri a miniszter. A pótlások eszközésére nagyon záros határidőt adott a miniszter, ami kétségtelenné teszi, hogy még a júniusi közgyűlés előtt megkapja a vármegye az új eljárását.

* **Az országot gyermeke.** 1913. augusztus 23-án nevezetes esemény történt *Bogdán* Sándorral. Hogy ki pedig, ez a *Bogdán* Sándor? Ha a családfáját nézzük meg, nyomban a papájánál megállapítjuk, hogy *Bogdán* Sándor egy egyszerű teknőcsinálónak a gyermeke. Elvégre ez nem bűn és azért lehetett valamelyik ősapja tb. vajda is a eiganok között. *Bogdán* Sándorral augusztus 23-án az a nevezetes esemény történt, hogy az a bizonyos hosszalábú piros csőrű madár megunt már a levegőben kószálni vele és így elpottyantotta a bihari országra, ahol történetesen a *Bogdán* familia igyekezett a várad vásárról Biharra. *Bogdánék* tovább is mentek volna, azonban az új honpolgárról, mint leendő katonakötelestől tudomást szerzett a bihari előjáróság és nehogy kibujhasson 21 év múlva a katonasor alól, nyomban jegyzőkönyvet is vettek fel az esetről. A jegyzőkönyvet betejesztették az alispánhoz, hogy állapítsa meg a gyermek illetőségét, mert az országon nem lehet illetőséget is szerezni.

— Ezer bomba és kartács! kiáltott fel *Barthos* Elemér vármegyei aljegyző, akinek az ügyet kiosztották.

— Egy gyermek van ebben az aktában! Én szerettesek neki illetőséget? Ezzel elővette a törvényeket és megindította az aktát. Első sorban Biharra kérdezték meg. Bihar kézzel-lábbal tiltakozott az ellen, hogy neki még egy teknőcsináló gyerekkel is legyen

baja és nem is vállalta az illetőséget. Így az ügy tegnap visszakerült az alispáni hivatalhoz. Hogy hová fogja még magát kinőni ez az ügy is, meg a teknőcsináló gyermek is, ha már aktákkal kezdi az életet?

* **Elhunyt nyug. lelkész.** Résztvétel értesülünk a nagyváradi görög katolikus egyházmegye papságának gyászáról. Egyik kiérdemesült, derék tagja: *Klintok* János okl. főgimnáziumi tanár, érkenézi gör. katolikus nyug. lelkész, élete 65. áldozásának 40-ik évében, az Urban esendesen elhunyt. Kiváló, buzgó papja volt az egyházmegyének; hosszabb ideig működött a beléyi főgimnáziumban mint tanár, majd az érkenézi híveknek volt igazi lelkipásztor. *Klintok* János volt beznyei lelkész édesatyját gyászolja az elhunytban. Bánatos neje és négy gyermekén kívül nagy rokonság gyászolja. Az elhunyt az utóbbi időben sokat betegeskedett s hosszas szenvedés után hunyt el. Temetése ma, május 8-án, pénteken délután 3 órakor lesz Nagyváradon a Pál-utca 17. számú háztól.

* **Iparosok kedvezményes fürdőjegye.** Értessítjük a kötelékünkbe tartozó iparos polgárokat, hogy a *Rimanóczy* gőz-és zuhany-, nemkülönb a *Püspök* (Szent László) tükörfürdőbe szóló jegyek pánztárunknál kedvezményesen áron kaphatók. Nagyvárad, 1914 április hó 5. Nagyvárad Ipartestület nevében *Czegléd* Jeremiás ipartestületi elnök.

* **Krausz Béla sörgyáros halála.** A váradszöllősi sörgyár volt tulajdonosa: *Krausz* Béla, elhunyt. Munkás, törekvő ember volt, aki szakértelemmel fáradhatatlan munkával szép fejlődést adott a szöllősi sörgyárnak s piacot szerzett a gyár készítményeinek. Betegsége miatt nemrég eladta a sörgyárat. Holttestét elszállították Szegedre.

* **Országos zarándoklat Rómába.** Pénteken indul utnak az örök városba az a nagyszabású zarándoklat, melyet az Országos Katholikus Szövetség rendez. A katolikus népgyűlés határozata alapján az Országos Katholikus Szövetség vállalta magára a zarándoklatok rendezését, amely mindenkor a püspöki kar felügyelete mellett történik. A mostani zarándoklatnál a püspöki kart dr *Szmrecsányi* Lajos v. b. t. t., egri érsek képviseli, aki már tegnap utazott Rómába *Ridácsik* Imre irodaigazgató, kanonok és *Kriston* Endre pápai kamarás, titkár kíséretében. Ő fogja a zarándoklatot Rómában a pápa elé vezetni. A zarándoklatban, melynek előkészítési munkáját dr *Zsembery* István, technikai részét pedig dr *Hindy* Zoltán, a szövetség vezetői végezték, több mint ötszázan vesznek részt, közöttük: dr *Nemes* Antal macariai c. püspök, *Csák* Endre, a kapucinus-rend bécsi tartományfőnöke. A zarándoklat 11-én járulnak a pápa elé.

* **Egy kórház lángokban.** Maconból jelentik: A maconi nagy városi kórház tegnap délután ismeretlen okból kigyulladt s rövid félóra alatt az egész óriási épületkomplexum lángtengerben állott. A kórház tele volt betegekkel, akik között borzalmas pánik tört ki. A tüzoltóság, amely néhány perc alatt érkezett a tűz színhelyére, tehetetlen volt az óriási tüzzel szemben, s ezért katonaságot kellett segítségül hívni. Maconban állomásozó 124-ik gyalogezred egész legénységét kirendelték a tüzhöz. A katonák és a tüzoltók halálmegevető bátorsággal láttak hozzá a betegek megmentéséhez. Egy órai kemény munka után si-

került az összes beteget biztonságba helyezni. Mentés közben több tüzoltó és katonára több-kevésbé megsebesült. Egy őrmester, aki egy béna asszonyt hozott ki az egyik kórteremből, halálos sérüléseket szenvedett. Amikor ugyanis az égő lépcsőházon lement, egy gerenda esett a fejére. A kórház egészen leégett.

* Ügyvédjelöltek továbbképzése.

Az egységes bírói és ügyvédi vizsgáról szóló törvény az ügyvédi kamarák feladatává teszi, hogy a lajstromaikban bejegyzett ügyvédjelöltek elméleti és gyakorlati kiképzéséről gondoskodjanak. Ezen törvényi rendelkezés folytán a nagyváradi kamara az előírt összejövetelek tartását elhatározta s további intézkedésig azok időpontját szombat délután 5—7 órára tűzte ki. A megállapított munkaprogramm szerint ismertette lesz: Május 9-én az új sajtótörvény. Előadó dr György Ernő. Május 16-án Az esküdtbirósági eljárás. Előadó dr Medvigy Gábor. Május 23-án A fiatakorok bírósága, Előadó dr Lévai Béla. Május 30-án Az üzletátruházási törvény (praktikum.) Előadó: Dr Adorján Emil. A kamarai lajstromban bejegyzett és a Kamara székhelyén joggyakorlatot folytató ügyvédjelöltek az összejöveteleken állandóan, a vidékiek pedig folyó évi októbertől kezdődőleg két havonként egyszer résztvenni és tevékenyen közreműködni kötelesek. E kötelezettségek teljesítését a kamarának ellenőriznie kell; s miután a mulasztás a joggyakorlatról szóló bizonylat kiadásának megtagadását, esetleg pedig a gyakorlati idő meghosszabbítását vonhatja maga után, ez okból a joggyakorlaton levő ügyvédjelöltek az összejövetelek pontos látogatására és azokon való részvételre felhivatnak. Az egyes előadásokon tevékeny részt venni óhajtó ügyvédjelöltek ebbeli szándékukat tartoznak mindenkor a kijelölt egyes előadóknál, valamint dr Szilágyi Géza bizottsági jegyzőnél, esetleg pedig dr Pajor Kálmán nagyváradi ügyvédjelőtnél előzetesen bejelenteni. A Kamara székhelyén kívül joggyakorlaton levő ügyvédjelölteknek érdekében áll, hogy a kéthavonkénti kötelező megjelenésükön felül a hetenként tartandó összejöveteleken is minél szorgalmasabban résztvegyenek. Amennyiben, főként a közelebb fekvő és előnyös vasuti összeköttetéssel bíró helységeiben gyakorlatot folytató ügyvédjelöltek a rendes heti gyakorló órákon is résztvenni hajlandók, úgy ezen készségüket a kamara elnökségénél bejelenthetik. Az ügyvédjelölteknek a gyakorlati órákon való részvétele és munkálatai a rendeletben előírt táblázatban lesznek nyilvántartva és a gyakorlati idő leteltével kiadandó lajstromkivonatban tanúsítva és minősítve.

* **Elveszett.** Tegnap délután egy úri leány elvesztett 70 korona papírpénzt a Rákóczi-utca és Magyar Korona gyógyszer-tártól a szomszédos Boros I. ékszerüzletig. A becsületes megtaláló jutalomban részesül, ha a pénzt Kálvária-utcán, a Cseprega-házban átszolgáltatja.

* **Táncziskolai jelentés.** Antalfy Margitka saját táncintézetében folyó hó 13-án új tánczintézetet nyit felnőttek részére. A tananyag felöleli az összes divatban levő új tánczokat. Az One-Step, Tro Step, Van-Step, Boston stb. Beiratkozni Teleky-utca 3. szám I. emeleti tánczintézetben lehet egész nap. Minden vasárnap este nagy boston gyakorló kolont tart. A braziliai maesics és Furlana legújabb tánczokból külön órák a nap bármely szakában vehetők megbeszélés szerint.

x A legújabb **párisi kalap-ujdon-ságok** egyedül KOHN HELEN kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalap-szállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x **Eladó könyvek.** Mintegy 600 kötet különféle szépirodalmi, ifjúsági, tudományos könyvek, Tolnai Világlap kötve és kötetlen, Képes Családi Lapok stb. részletekben, vagy darabonként is olcsón eladók. Czim a kiadóhivatalban.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal kecsesgető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

x **Zenekedvelők figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legújabb felvételi újdonságaimmal megérkeztem. Columbia, Diadal felvételei, gramfonok olcsó árban, továbbá gramfon és az összes hangszerek javítását is elvállalom. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22.

x **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x **Fehér és fekete bőr női félcipők** 3 kor. szarvasbőr barna és fekete finom parti női félcipők 5 korona, női chevron amerikai félcipő 7 korona, férfi chevron amerikai cipő 10 korona, ugyanez félben 9 korona; sandálok 20—25-ig 2 korona, 26—28-ig 2 60 korona, 29—34-ig 3 20 korona, 35—43-ig 4 korona. Férfi és női szalagcipők, fűzők, ujjdivat cikkek lezalesőbb bevásárlási forrása Fekete Jerónél S e n János-utca, Kispipa mellett.

x **Csokoládé Király Rákóczi-ut.** Főüzlet Kossuth-utca Sas palota. Aszódi cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Cukor a szakértők tudomására adom, hogy Kugler Gerbeaud bombonok üzletében bontva is kaphatók budapesti árakkal. Vigyázat fő üzletem Kossuth-utca Sas palota. ajánlom a cukorka vásárló közönségnek, nézze meg 5 nagy szép kirakataimat olcsó gyári árakkal. Cikkeimben sokan utánoznak. Egyidejűleg ajánlom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávémat, mely úgy izre mint zamatra utánozhatatlan. Kávé pörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Az új kávék, új teák megjöttek és valódi teakrumok igazán olcsón Telefon számok 635, 610.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csiz-tér 14. szám alatt két **üzlethelyiség** azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két **üzlethelyiség** azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 16 szám.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12 50 és 16 50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

* **Ingtatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szajpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmuakalat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,
vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Péntek: Drótos tót.

Szombat: Taifun. (Zilahy Gyula vendégfellépte.)

Vasárnap: Falurossza. (Zilahy Gyula vendégfellépte.)

Hoffmann meséi.

A komoly zene ma már csak ritka vendég a mi szépen lefelé esező színházunkban. Oda jutottunk, hogy már a Hoffmann meséit sem adhatják elő vendég nélkül, mert nincs énekesnőnk, aki a második felvonást elénekelje (hacsak úgy nem, mint tavaly.) No de szerencsére akadt egy gyermek, aki megmutatta, hogy becsületes, alapos tanulással hogyan lehet parányi hanggal is művészi-sen énekelni.

Alexander Margit volt a vendég, egy vézna, fejletlen gyermekleány, valóságos gyermekhanggal, amely hang azonban bámulatosan ki van csiszolva, ki van képezve. Par excellence koloratur énekesnő, másra nem is való, mert hangjában nincs semmi drámai erő, de a koloraturája azután csakugyan meglepő. Rendkívül magasan, nagyon könnyen énekel, futamai végtelen tiszták, staccatói nagyszerűek s mindemellett rendkívül finom hallása van, úgy, hogy éneke az abszolút biztosság érzetét kelti. Ezt az érzést nélkülözzük a színházban, amióta Mihályi elment. Ő volt az utolsó muzsikális énekesünk.

Sok kitünő tulajdonsága mellett sem merünk nagy jövőt jósolni Alexander Margitnak. Bár csalódnánk, de azt hisszük, hogy fizikai ereje nem fog lépést tartani az iskolázottsággal, amely a technikai nehézségeket könnyen győzi ugyan, de egy színház betöltéséhez, a zenekar, az együttes fölé emelkedéshez erős hangszálakra, nagy tüdőre és sok izomerőre van szükség. Azért

óvakodjanak Alexander Margit hozzátartozói attól, hogy a leánykát most nyilvánosan, pláne színpadon szerepeltessék. Igyekezzenek inkább a fizikumát erősíteni, akkor megerősödik, kitartóvá válik a hangja is. Az emberi hang olyan, mint a hegedű, a legnagyobb művész sem képes gyenge, rossz hegedűn magához méltó hatást elérni. Ebben a korban a legérzékenyebb a női hang s a sok esiszolás amennyit fényesít, ugyanannyit koptat nemesak az aranyon, de a hangon is.

Az előadás különben igen gyenge volt. Csak a zenekar volt kifogástalan jó, Kerner Jenő karmester sok megérdemelt tapsot kapott. Medgyaszainak Hoffmann egyik igen jó szerepe, tegnap azonban valósággal beteg, torokgyuladással énekelte végig a néhez pártit. Dicséretére legyen mondva, így is ő volt a legjobb. Szalma két próbára játszotta hármass szerepét. Ha lesz ideje megtanulni, igen jó lesz benne. Nemesak a szakértelem, hanem a zene iránti jóindulat teljes hiányára vall a t. vezetőség részéről, hogy egy opera előkészítésére nem adnak elég próbát. Így azután ne tessék a közönséget vádolni, hogy nem jár operaelőadásokra. Kinlódás, kapkodás, szerepnemtudás fejében nem lehet ám pénzt követelni.

Tóthné, Sik és Leövey jók voltak, Görög Olga nehezen győzte a borzalmasan megesonkított harmadik felvonást. Radócz nem telelt meg. Telekán, ha néha fedetten énekel, egész csinos a hangja, de sajnos többnyire a nála különösen kellemetlen nyitott hangvételt használja.

Közönség elég szép számban volt s különösen a kis vendég és Medgyaszay kaptak sok tapsot. —ő.

Drótos tót. Nehány év előtti forró sikerek emlékéből kerül színpadra ma, pénteken este Lehár Ferenc egyik páratlan szépségű operettje, a Drótos tót, amely ujdonság korában oly népszerűségnek örvendett, amely hosszú ideig a Szigligeti színháznak legkedvencebb műsordarabjává tette a Drótos tót. Pfeferkon híres szerepét a mai reprízben Leövey Leó játssza, Günther bádógost Sik Rezső, leányát Kerényi Irén. A darab legpompásabb női szerepe Zsuzska szobaleány, amely Kállay Jolán kezeiben van. Jankót Medgyaszay Jenő játssza, Milos szerepét Szalma Sándor énekl.

REPORTÁZS

A NAC választmányi ülése. A NAC választmánya ma, pénteken este fél 9 órakor a Pannonia külön termében fontos tárgysorozattal ülést tart. Kéretnek a választmány tagjai teljes számban való megjelenésre.

A vasárnapi footballmérkőzések. A NAC vasárnapi vendége a Debreceni NySC footballcsapata a legerősebb összeállításban érkezik át, hogy a tavaszi bajnoki mérkőzést megvívja. A debreceni nyomdászok csapata, mely fair játékával már eddig is kiérdemelte a nagyváradi közönség szimpátiáját, az ősz óta hatalmasan feljavult, úgy hogy most legalább is méltó ellenfele lesz a NAC csapatának.

NYILTÉR

Felhívás.

Bírmászulók szives figyelmét felhívom kirakatom megtekinté ére és a szükséges vásárlás megtételére.

Bérmálásra raktáram már jó előre felszereltem

arany és ezüst ékszerekkel

és mindenféle órákkal,

melyek izé-esek csinosak s amita le-főbb dolog, olcsók.

Szilágyi Géza és Társánál
Rakóczi-ut 4. Telefon 630.

IRODALOM

Magyar kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5 én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz.) — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal:

Tanulmányok: Szocializmus, Dr Jehlieska Ferenc. — A leszármazástan hattyuhajtásai. Pinzger Ferenc S. J. — Adatok a portugál vallásszabadság történetéhez. R. Sarrira. S. J. Tárcá: A jövő árnyéka. Nagy Péter. Pajzs és kard: 28. Levélszekrény. Folekzetlen iskola és lelkiismereti szabadság. — Felvilágosító előadás. j—r. — Hazai elvtársak . . . tt. — Elégtétel a főpapoknak. B. K. Szemlék és Kritikák: Új novelláskönyvek. Kürti Menyhért. — Haiczl Kálmán: A garamszentbenedeki apátság története. Sörös Pongrác. — Dr Julius Mayer: Alban Stolz und Kordula Wöhler. Csávossy Elemér S. J. — Színházi ujdonságok. — ssa. Napló: A békési pontok sorsa. (en) — Laikus erkölcsentan és az iskolák államosítása. Dr Tóth Tihamér

TÁVIRÁTOK

Összeférhetlenségi bizottság.
Budapest, május 7.

(Saját tudósítónktól.) A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága Bánffy Miklós és Hlatky-Schliehter Lajos ügyét tárgyalta. Mindkét ügyben bizonyítást rendeltek el.

A király.

Bécs, május 7.

(Saját tudósítónktól.) A király állapotáról kedvező hírek érkeznek. Lassan, de állandóan a teljes gyógyulás útján van. Orvosai szerint még 10—12 napig tart a teljes felgyógyulása.

A kalocsai érsek installációja.

Budapest, május 7.

Május hó 25-én lesz az új kalocsai érsek kánoni installációja. Az installációt Csernoch János hegcegprimás fogja végezni.

Kossuth állapota.

Budapest, május 7.

Kossuth Ferenc állapota változatlanul aggasztó. Este 7 órakor a beteg hőmérséklete 38.4 volt.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	797.50
Osztrák hitelrészvény	—	609.50
4%-os koronajáradék	—	81.20
Osztr. magy. államv.	—	700.—
Jelzálogbank	—	404.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	500.50
Hazai bank	—	277.50
Magyar bank	—	482.75
Keresk. bank	—	3615.—
Rimamurányi	—	637.50
Salgótarjáni kőszén	—	704.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1010.—
Közuti vasut	—	601.50
Városi villamos	—	313.50
Adria	—	587.—

Gabona üzlet.

Buza májusra	—	—	13.26
Buza októberre	—	—	12.05
Rozs októberre	—	—	9.68
Zab októberre	—	—	8.20
Tengeri májusra	—	—	7.19
Tengeri júliusra	—	—	7.34

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

Kiadó

a Széles-utca 46. sz. Balogh Jánosné-féle házban levő «SZABADSÁG» kávéház, az ahhoz tartozó lakrész és mellékhelyiségeivel, egy üzlethelyiség, továbbá a Gyár-utcai 33. sz. Tischler-féle házban egy szoba és konyhából álló utcai és udvari lakrész azonnal, igen mérsékelt árak mellett. Értekezhetni **Pallay Lajos** ügyvédi irodájában Szaniszló-utca 9. szám alatt

Ha nincs megelegedve

szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Legmegbízhatóbb, legbiztosabb nyaraltatás.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy úgy helyben, mint nagyszalontai fiókültemben szőrmeárukat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyeget stb.

nyaraltatás

végezt csakis nállam és fiókültemben méltóztassanak elhelyezni, hol kívánatra mindenkor felmutatható legyen, a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején hazaszállítatom. A raktáram és üzletem a károk ellen biztosítva van azért kérem a nagyérdemű közönség szives bizalmát. Tisztelettel:

Zimányi András német szücs

Telefon 824. sz. Körös-u. 47. Telefon 824. sz. (Saját ház.)

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percnnyire.

Czim: a kiadóhivatalban.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

2530/914 eln.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 1184/914 sz. rendelete értelmében az országgyűlési képviselői választói jognak megszerzéséhez szükséges irni és olvasni tudásnak igazolása céljából az állandó igazoló bizottságot megalakította.

Ezen bizottságnak feladata, hogy mindazoknak, kik az elemi iskola IV. és VI. osztályát sikeresen el nem végezték, de irni és olvasni tudnak, ebbeli jártóságukat hivatalosan megállapítsa és így az elemi iskola IV. és VI. osztályairól bizonyítvánnyal nem rendelkező egyéneknek a választói jog gyakorlásához, illetve az országgyűlési képviselői választói névjegyzékbe való felvételhez megkivánt előfeltételt igazolja.

Minden adózó polgárnak tehát, aki 30-ik életévét betöltötte és egy adónemből legalább 10 korona, több adónemből együttesen legalább 20 korona egyenes állami adót fizet, irni és olvasni tud, önmagával szemben tartozó elsőrangú érdeke, hogy ezen irni és olvasni tudását a kiküldött bizottság előtt igazolja, erről az egész országra érvényes bizonyítványt szerezzen és így birtokába jusson azon képesítésnek, amelynek alapján az egyéb, a törvényben előirt kellékek igazolása mellett kérheti a választók névjegyzékébe leendő felvételt.

Az irni és olvasni tudásnak igazolására, szóval ezen képesítő vizsgára bocsájtható, a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár, ha 24-ik életévét már betöltötte és ezen szándékát akár írásban, akár személyesen nevének, lakhelyének (utca és házsám) foglalkozásának és életkorának pontos megjelölése mellett hivatalomban (Városháza I. emelet 3. sz. szob.) legkésőbb 1914. évi május hó 16-ik napjának d. u. 5 órájáig bejelentette.

A vizsgálat ingyenes és a kiküldött bizottság előtt a bizottság által megjelölt nyomtatott szöveg legalább 5 sorának elolvasásából és a bizottság által tollbmondott két sornak a bizottság előtt való leírásából áll.

A kiküldött bizottságok működésüket a városházán 1914. évi május hó 18-án d. e. 8 órakor fogják megkezdeni és szükség esetén a következő napokon folytatni.

A sikerrel vizsgát tett egyén az egész országra érvényes bélyeg és díjmentes bizonyítványt kap, amelynek alapján akár a város területén vagy bárhol az országban egyéb törvényes kellékek igazolása után működésüket később megkezdő összeíró küldöttségek által az országgyűlési képviselő választók névjegyzékébe lesz felvehető.

Nagyvárad, 1914. április hó 28.

Komlóssy József,
polgármester h.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az új csipke, himzés, harisnya áruház

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Férfiszabó-üzlet átvétel!!

Tisztelettel van szerencsém a m. t. megrendelőkkkel és a n. é. közönséggel tudatni, hogy a 25 év óta fennálló Sziládky Ernő-féle

férfiszabó-üzletet átvettem.

Egyben bátorkodom tudatni, hogy megérkeztek dus választékban a legdivatosabb tavaszi és nyári szövetek. Főcélom az, hogy a cég eddigi régi jó hírnevét továbbra is fentartsam szolid kivitel és pontos kiszolgálással. — — — Szives pártfogást kérve vagyok tisztelettel

Sziládky Ernő utóda

Nagy P. István

férfiszabó.

Nagyvárad Rákóczi-ut Széchenyi szálloda épület. Telefon 254 sz.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénztárszekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvar.

Main railway schedule table for Budapest-Nagyvárad-Kolozsvar route, including arrival and departure times for various stations like Budapest k. p. u., Szolnok, Püspökladány, etc.

Nagyvárad—Vasköh.

Veszto—Kötegyan—Pusztahollöd.

Sub-schedule tables for Nagyvárad-Vasköh and Veszto-Kötegyan-Pusztahollöd routes, listing stations and train numbers.

Szombatság—Venterrogoz—Bihardobrosd.

Sub-schedule table for Szombatság-Venterrogoz-Bihardobrosd route.

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad—Ujdombóvár—Fiume.

Nagyvárad—Gyoma.

Large sub-schedule table for Nagyvárad-Békéscsaba-Szeged-Arad-Ujdombóvár-Fiume and Nagyvárad-Gyoma routes.

Székelyhid—Margitta—Szilágyosmlyó.

Nagyvárad—Ermihályfalva.

Debreczen—Nagyvárad.

Sub-schedule tables for Székelyhid-Margitta-Szilágyosmlyó, Nagyvárad-Ermihályfalva, and Debreczen-Nagyvárad routes.

At the bottom of the page, there is explanatory text regarding the railway schedule, including terms like 'Az idő középéurópai idő szerint' and 'A vasúti számok gyorsvonalat jelentenek'.

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legelő

bér beadó. Értekez-
hetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet
12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt.
kebelében működő

**FILLÉRES TAKARÉK ÉS
SEGÉLYSZÖVETKEZET**

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama
alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő
20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban je-
gyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok
részére kisebb szorú hetenkint ismétlődő betétek által
a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy
ugyannezen tagok betéteik arányában olesó kamatláb
mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-
BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszkö-
zölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a posta-
takarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beira-
tási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva
minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított köny-
vecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

**Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet**

FÁBIÁN J.

törvényszéki bejegyzett cég
épület- és butor-asztalos

Nagyvárad, Pereces-utca 9. szám.

Elvállal minden ezen szakmába vágó
munkákat szakszerű és pontos kivitelben,
ugy helyben, mint vidéken. **Költségve-
tés díjtalanul.** Szíves pártfogást kér

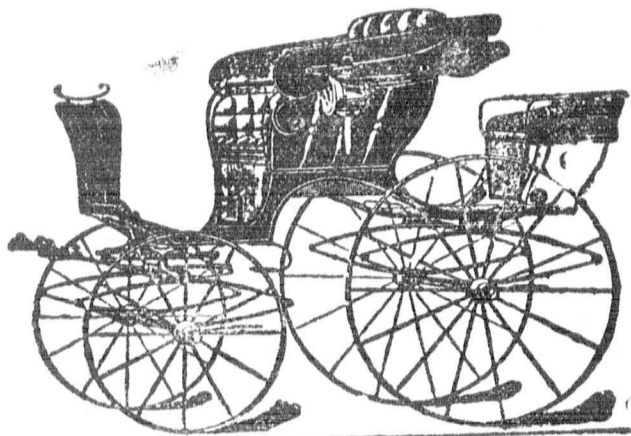
Fábián J., asztalos.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férlistabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a
legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olesó
árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint
aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a
legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meg-
győző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14
év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

Standary György

kocsigyáros, volt es.
és kir. gyógykovács.

Lakatos-utca 10. szám.

Telefon: 866.

Kész új kocsik és átalakítot-
tak mindig nagy választék-
ban kaphatók. Kívántra raj-
zok után is készíték a leg-
modernebb kivitelben.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

í v i l á m p á k

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Új sörraktár!

Van szerencsénk szíves tudomására hozni, hogy

Kristály műjéggyárunk

Új sörraktár!

üzletkörét telepünkön **Gilányi-utca 5/7. szám** alatt sör nagybani elárúsításával bővítettük ki. A sörszükségleteknél levő külön-
böző igények kielégítésére átvettük a már **12** évtizedek óta fennálló jó hírnévről és jóminőségű söréről ismert **Czell-
Kolozs-Monostori sörgyárának képviselőjét.** Ezen sörgyár által termelt söröket már **március 1-től** hoztuk for-
galomba úgy hordós, mint tisztán lefejtett állapotban, palackokban a legjutányosabb árak mellett. Egyidejűleg tisztelettel értesít-
jük a t. fogyasztóközönséget, hogy

„Kristály” műjéggyárunkat

teljesen átalakítva, ismét üzembe helyeztük, és azt már ezután egész éven át üzembe tartjuk. Házhoz szállítunk vízvezetéki vízből
előállított kristálytisza **műjeget** jutányos árak mellett. **Havi bérlet** rendszerre előjegyzések elfogadtnak. Nagyobb fogyasz-
tóknak kedvezményes árt számítunk. A t. jégfogyasztó közönséget pontos és gyors kiszolgálásunkról biztosítva. Becsős pártfogást
kérve vagyunk kiváló tisztelettel

Telefon
szám **398.**

Szanditz és Társa

Telefon
szám **398.**

Kristály műjéggyár és sörkereskedelmi b. t.